

REFERAT Udvalg for sundhedsplanlægning d. 08-05-2026

Mødedato Fredag d. 08. maj 2026 kl. 13:00

Mødested Konferencelokalet, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed samt organiseringen af arbejdet i Region Midtjylland	3
Regional sundhedsplan: Forberedelse af foretræde: Indledende drøftelse af fokusområder i den poli	5
Udkast til Investeringsplan 2027-2035.....	8
Mødeplan for det særlige udvalg for sundhedsplanlægning.....	10
Eventuelt.....	11
Mødedeltagelse.....	12

10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed samt organiseringen af arbejdet i Region Midtjylland

RESUME

Der er de seneste år indgået en række nationale politiske aftaler i forlængelse af et fagligt oplæg til en 10-årsplan for psykiatrien.

Regionsrådet har løbende prioriteret de nationale midler til specifikke indsatser og generel kapacitetsopbygning på de psykiatriske afdelinger. Der skal udmøntes yderligere midler i 2026. Indsatserne implementeres lokalt på hospitalerne understøttet af Program- og Projektkontoret, der blev etableret i forbindelse med integrationen af psykiatri og somatik.

Der er planlagt en årlig national opfølgning på 10-årsplanen samt to opfølgninger i 2027 og 2030, hvor der også inddrages effektmål mv. Der ønskes en drøftelse af, hvordan udvalget ønsker at følge status for 10-årsplanen.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at orienteringen om 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed tages til efterretning, og at udvalget drøfter, hvordan udvalget ønsker at følge status for 10-årsplanen.

Sagsfremstilling

Det særlige udvalg for sundhedsplanlægning har en opgave i at følge status for 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed. Med henblik på en indledende drøftelse af, hvordan udvalget ønsker at løfte denne opgave, orienteres i det følgende kort om 10-årsplanen, og hvordan der arbejdes med denne i Region Midtjylland.

På mødet vil programdirektør Jakob Paludan give et uddybende oplæg om 10-årsplanen og arbejdet med denne.

En oversigt over regionale indsatser i 10-årsplanen er vedlagt som bilag.

10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed

Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsen udgav i januar 2022 et fagligt oplæg om en 10-årsplan for psykiatri og mental sundhed. Oplægget udstikker en retning for den langsigtede udvikling med fokus på tidlig indsats, bedre behandling, afstigmatisering, tværfaglighed og en mere robust og attraktiv psykiatri.

Regeringen og Folketingets partier har efterfølgende indgået en række politiske aftaler om udmøntning af midler til at sikre et varigt løft af psykiatrien. Den seneste nationale aftale blev indgået i december 2025.

Arbejdet med 10-årsplanen i Region Midtjylland

Regionsrådet har løbende udmøntet midlerne fra 10-årsplanen til specifikke indsatser og generel kapacitetsopbygning inden for både børne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien. Regionsrådet vil også i 2026 løbende få fremlagt sager om prioritering af de midler, der udmøntes til regionerne i forlængelse af den politiske aftale fra december 2025.

Indsatserne gennemføres lokalt på hospitalerne og i samarbejde med blandt andet kommunerne.

Hidtil har de psykiatriske afdelinger været organiseret som ét hospital, og implementeringen af 10-årsplanen har været understøttet af Psykiatriens stabsfunktioner. Som et led i integrationen af psykiatri og somatik, der trådte i kraft den 1. januar 2026, er der etableret et Program- og Projektkontor, der blandt andet skal understøtte sammenhæng, fremdrift og tværgående udvikling på tværs af hospitalerne, herunder implementering og opfølgning på 10-årsplanen.

National opfølgning på 10-årsplanen

Sundhedsstyrelsen og Social- og Boligstyrelsen skal årligt frem mod 2030 udarbejde en statusrapport på en række mål og indikatorer. Der er i udvælgelsen af indikatorer lagt vægt på at anvende eksisterende data for ikke at gøre opgørelsen for administrativt tung. Indenrigs- og Sundhedsministeriet udarbejder desuden en årlig, økonomisk opfølgning for at sikre, at midlerne anvendes til at styrke psykiatrien.

I 2027 udarbejder Sundhedsstyrelsen og Social- og Boligstyrelsen en sammenfattende rapport, som udover ovenstående vil omfatte en række effektindikatorer, det giver mest mening at følge over en længere tidshorisont. Ultimo 2030 udarbejdes en ekstern rapport, der skal omhandle den samlede periode for 10-årsplanen (2020-2030) med det formål at opgøre status på området.

Udvalgets opfølgning på 10-årsplanen

Administrationen foreslår, at udvalget årligt orienteres om den nationale status på 10-årsplanen. Dette kan eventuelt suppleres med halvårslige statusrapporteringer på udvalgte indikatorer, fx overholdelse af udrednings- og behandlingsretten for henholdsvis børn og voksne, belægningsraten i sengeafsnittene, anvendelsen af tvang samt ventetiden til behandling for 18-24-årige med angst og depression, hvor der i efteråret 2026 etableres et nyt tilbud.

BESLUTNING

Udvalg for sundhedsplanlægning tog orienteringen om 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed til efterretning og drøftede, hvordan udvalget ønsker at følge status for 10-årsplanen.

Udvalget ønsker en halvårlig status på arbejdet med 10-årsplanen. Det blev aftalt, at administrationen på det kommende møde fremlægger et forslag til, hvordan opfølgningen kan se ud, og hvad den kan indeholde.

Regional sundhedsplan: Forberedelse af foretræde: Indledende drøftelse af fokusområder i den politiske del af planen

RESUME

Sagen har til formål at forberede dialogen med de fire mødefora med borgere og patientforeninger den 9. juni.

Som input hertil lægges der op til en indledende drøftelse af fokusområder for den kommende regionale sundhedsplan. Det foreslås, at drøftelsen tager afsæt i sundhedsreformens fokus på omlægning og omstilling af sundhedsvæsenet og det tilhørende fokus på lighed, nærhed og sammenhæng.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at udvalg for sundhedsplanlægning tager en indledende politisk drøftelse af fokusområder for den regionale sundhedsplan som forberedelse til den kommende dialog med repræsentanter fra de fire mødefora med borgere og patientforeninger.

Sagsfremstilling

På mødet i udvalg for sundhedsplanlægning den 23. marts 2026 blev det aftalt, at repræsentanter fra Dialogforum på socialområdet, Dialogforum på psykiatriområdet, Udsatterrådet og Patientinddragelsesudvalget deltager på udvalgsrådet den 9. juni 2026. Dialogen skal sikre, at erfaringer og perspektiver fra borgere og patientforeninger bliver tænkt ind fra starten i arbejdet med den regionale sundhedsplan.

Dialogen bliver et input til den politiske del, der beskriver den retning, regionsrådet ønsker at sætte for fremtidens sundhedsvæsen. I den nuværende plan er dette ledsaget af konkrete handlinger, der understøtter den ønskede retning i forhold til de emner, der er fremhævet i planen.

Som forberedelse til dialogen med de fire mødefora med borgere og patientforeninger ønskes der en indledende drøftelse af fokusområder for den kommende regionale sundhedsplan.

Det konkrete afsæt for den regionale sundhedsplan i form af blandt andet det faglige oplæg fra Sundhedsstyrelsen til den kommende nationale sundhedsplan er endnu ikke offentliggjort.

Sundhedsreformens fokus på omstilling og omlægning af sundhedsvæsenet og det tilhørende fokus på lighed, nærhed og sammenhæng forventes imidlertid at blive en central del af det faglige oplæg og dermed også at blive centrale fokusområder for den regionale sundhedsplan.

Det samme gælder for digitalisering og data, der i sundhedsreformen bliver set som centrale redskaber for udvikling og omstilling til et sundhedsvæsen, der er kendetegnet ved lighed, nærhed og sammenhæng. Omstillingen vil ske trinvis.

Drøftelsen kan eventuelt tage afsæt i, hvordan ovennævnte fokusområder hidtil er blevet italesat fra national side:

- *Omstilling og omlægning af sundhedsvæsenet*

- Vækst i behov for sundhedsydelser og samtidig knaphed på arbejdskraft nødvendiggør en grundlæggende omstilling af sundhedsvæsenets organisering og opgaveløsning, så borgere kan tilbydes det, der giver sundhedsmæssig værdi – for den enkelte og for befolkningen.

- *Lighed*

- Lige adgang til tilbud af ensartet kvalitet og kapacitet forudsætter prioritering på tværs af geografi og sektorer med fokus på løft, hvor behovet er størst.
- Særligt fokus på at styrke ligheden i adgang til sundhedstilbud og reducere overdødeligheden for mennesker med psykisk lidelse gennem en ligestilling af psykiatri og somatik.

- *Nærhed*

- Givet behovet for sundhedsydelser bør en større del af sundhedsindsatserne varetages i det primære sundhedsvæsen, hvor der i højere grad kan tages udgangspunkt i borgerens samlede livssituation. Dette gør forebyggelse, rehabilitering, reduktion af aktivitet og ydelser uden sundhedsmæssig værdi og øget understøttelse af borgeres egenmestring til centrale elementer i et bæredygtigt sundhedsvæsen.
- Fokus på nærhed betyder, at hospitalerne får en mere udadvendt/understøttende rolle, ligesom fokus på hjemmebehandling øges.

- *Sammenhæng*

- Øget kontinuitet og sammenhæng i behandlingsforløbene er afgørende blandt andet for at imødegå over-/underdiagnostik og over-/underbehandling samt et ressourceforbrug uden tilsvarende sundhedsmæssig gevinst.

- *Digitalisering og data*

- Behov for løbende fokus på, hvordan digitalisering, data og teknologi ændrer mulighederne for, hvordan sundhedsydelser kan leveres, og hvordan rollerne kan varetages.
- Redskab til at realisere visionen om et sundhedsvæsen, der er kendetegnet ved lighed, nærhed og sammenhæng.

- *Trinvis omstilling*

- Opmærksomhed på at omstillingen skal ske trinvist og koordineret og herunder i takt med kapacitetsopbygningen i det nære sundhedsvæsen.
- Opmærksomhed på at forskning, kvalitetsudvikling og innovation understøtter omstillingen, blandt andet via fokus på forskning med fokus på det primære sundhedsvæsen.

Til orientering vil der i tilknytning til foretrædet blive mulighed for at tage en fornyet politisk drøftelse af fokusområder for den regionale sundhedsplan.

BESLUTNING

Udvalg for sundhedsplanlægning drøftede fokusområder for den regionale sundhedsplan som forberedelse til den kommende dialog med repræsentanter fra de fire mødefora med borgere og patientforeninger.

Tidligere politisk behandling

Forslag til tids- og procesplanen for arbejdet med den regionale sundhedsplan blev drøftet på møderne i Det særlige udvalg for Sundhedsplanlægning den 17. februar og 23. marts 2026. Forslag til tids- og procesplan forelægges for regionsrådet den 29. april.

Udkast til Investeringsplan 2027-2035

RESUME

Investeringsplanen kan siges at være regionens "budget" for anlægsområdet. På mødet vil udvalgte elementer i udkastet til Investeringsplan 2027-2035 blive gennemgået.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at udkastet til Investeringsplan 2027-2035 tages til orientering, og

at konsekvensbeskrivelserne tages til orientering.

Sagsfremstilling

På mødet den 23. marts 2026 drøftede udvalg for sundhedsplanlægning prioritering af anlægsprojekterne i disponeringsplanerne.

Med denne sag får udvalget forelagt det samlede udkast til Investeringsplan 2027-2035, som foruden prioriteringerne fra disponeringsplanerne også indeholder allerede bevilligede og prioriterede projekter. Det vil sige tidligere politiske beslutninger om igangsatte eller planlagte anlægsprojekter.

Investeringsplanen kan siges at være regionens "budget" for anlægsområdet, og planen vedtages som oftest for ni år ad gangen. Denne investeringsplan dækker derfor årene 2027-2035. I udkastet til investeringsplanen foreslås det, at der forhåndsprioriteres beløb til konkrete projekter i perioden 2036-2039. Disse beløb følger af forslagene i disponeringsplanerne.

Investeringsplanen består af de vedlagte plancher og det vedlagte "Bilag A". Plancherne indeholder blandt andet informationer om økonomiske forudsætninger og opmærksomhedspunkter samt beskrivelser af de foreslåede prioriteringer. Udvalgte elementer af planchesættet vil blive gennemgået på mødet.

Bilag A viser den beløbsmæssige sammensætning af investeringsplanen og udgør "budgettet" for anlæg på sundhedsområdet (eksklusive kvalitetsfondsprojekterne og anlægsmidlerne, der er afsat til det nære).

Der er også vedlagt et bilag med konsekvensbeskrivelser. Her beskrives konsekvenserne forbundet med de projekter, der ikke er prioriteret midler til. En del af disse blev også forelagt udvalget på seneste møde. Konsekvensbeskrivelserne vil ikke blive gennemgået på mødet.

Den videre proces

Den videre proces er blevet opdateret i forhold til tidsplanen, som tidligere er forelagt udvalg for sundhedsplanlægning. Opdateringen skyldes, at arbejdet i ekspertudvalget for sundhedsfonden p.t. er sat på pause som følge af først valgudskrivelse og siden

regeringsdannelse.

Dette har medført, at fristen for, hvornår regionerne skal aflevere investeringsplaner til ekspertudvalget, er udskudt. Udskydelsen betyder, at arbejdet med Investeringsplan 2027-2035 kan indgå som led i den vanlige budgetproces. Udkastet til Investeringsplan 2027-2035 vil efter dette møde blive præsenteret for regionsrådet på budgetseminaret den 24. juni.

Regionsrådet skal godkende den endelige investeringsplan i forbindelse med vedtagelse af Budget 2027 i september 2026. Derefter vil investeringsplanen blive sendt til ekspertudvalget for sundhedsfonden.

Udvalg for sundhedsplanlægning vil blive involveret i de eventuelle tilpasninger af investeringsplanen på baggrund af ekspertudvalgets tilbagemelding.

Den endelige godkendelse af anvendelse af midler fra sundhedsfonden vil formentlig finde sted i forbindelse med økonomiaftalen i 2027.

BESLUTNING

Udvalg for sundhedsplanlægning tog udkastet til Investeringsplan 2027-2035 og konsekvensbeskrivelserne til efterretning.

Udvalget har en særlig opmærksomhed på de psykiatriske senge og på, hvordan dette område kan understøttes politisk.

Udvalget har derudover en opmærksomhed omkring det store pres på investeringsplanen. For at aflaste investeringsplanen anbefaler udvalget derfor at anvende eventuelle midlertidige råderum på driften til vedligeholdelse af regionens bygninger.

Mødeplan for det særlige udvalg for sundhedsplanlægning

RESUME

Der fremlægges en mødeplan for det særlige udvalg for sundhedsplanlægning.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at mødeplan for det særlige udvalg for sundhedsplanlægning godkendes.

Sagsfremstilling

Mødeplan for det særlige udvalg for sundhedsplanlægning vil være et fast punkt på dagsordenen.

Her kan udvalget orientere sig om de forventede emner til de kommende møder.

Udvalget kan samtidig give input til ønsker til oplæg, præsentationer, m.m. til de forskellige emner.

BESLUTNING

Udvalget ønsker, at administrationen undersøger, om der er mulighed for at flytte nogle af de møder, der ligger sent, til lidt tidligere på dagen.

Det er udvalgets ønske, at udvalgsmøder i 2027 så vidt muligt ligger fredag formiddag.

Eventuelt

Sagsfremstilling

Eventuelt.

BESLUTNING

Udvalget drøftede udvalgets opgaveportefølje, jf. kommissorium. Det blev aftalt, at administrationen følger op.

Mødedeltagelse

Sagsfremstilling

Medlemmer af det særlige udvalg for sundhedsplanlægning:

Hanne Roed (B), formand, Nicolai Estrup (O), næstformand, Annette Roed (A), Birte Markfoged (V), Else Kayser (Ø), Else Søjmark (A), Naja Kallesøe (F), Purnima Erichsen (C) og Vivi Altenburg (Æ).

BESLUTNING

Alle var mødt.

Hanne Roed og Else Søjmark deltog virtuelt i mødet.

Mødet blev hævet kl. 15.00.